

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

***ISSN 2521-1293 (друкована версія)
ICV 2017: 53.20***

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 8416 від 06.02.2004*

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського.**

Серія: Філологія

Випуск 27

Вінниця – 2018

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISSN 2521-1293 (друкована версія)
ICV 2017: 53.20

В 48 Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія: збірник наукових праць / гол. ред. І. Я. Завальнюк. Вінниця: ТОВ «фірма Планер», 2018. Вип. 27. 151 с.

Затверджено як друковане періодичне видання, що входить до Переліку наукових фахових видань України (додаток 12 до наказу Міністерства освіти і науки України 16.05.2016 № 515)

Рекомендувала до друку Вчена рада Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 6 від 21.12.2018).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (головний редактор);

Гороф'янюк І. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (заступник головного редактора);

Прокопчук Л. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (відповідальний секретар);

Барань Є. Б., кандидат філологічних наук, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Городенська К. Г., доктор філологічних наук, професор (Інститут української мови НАН України, м. Київ);

Забужанська І. Д., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Іваницька Н. Б., доктор філологічних наук, професор (Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця);

Іваницька Н. Л., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Кононенко І. В., доктор філологічних наук, професор (Варшавський університет, м. Варшава, Польща);

Рамбішевська Д., доктор габлітат, професор (Інститут славістики Польської академії наук, м. Варшава, Польща);

Струганець Ю. Б., кандидат філологічних наук (Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль);

Харченко С. В., доктор філологічних наук, доцент (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);

Шабат-Савка С. Т., доктор філологічних наук, доцент (Чернівецький національний університет імені Івана Федьковича, м. Чернівці);

Шинкарук В. Д., доктор філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);

Ямчинська Т. І., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Валух З. О., доктор філологічних наук, професор (Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ);

Денисюк В. В., кандидат філологічних наук, доцент (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань);

Зелінська О. Ю., доктор філологічних наук, доцент (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань);

Кульбабська О. В., доктор філологічних наук, професор (Чернівецький національний університет імені Івана Федьковича, м. Чернівці).

Адреса редакційної колегії:

21101, м. Вінниця, вул. Острозького, 32, факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; тел. (0432) 275-589.
e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazapmvoznavstvo>.

Статті подано в авторській редакції.

Під час використання матеріалів збірника покликання на «Наукові записки» є обов'язковим.

УДК 80/82 (062.522)

© Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2018

© Автори статей, 2018

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University**

***ISSN 2521-1293 (print)
ICV 2017: 53.20***

*Certificate of state registration
printed media KB № 8416 від 06.02.2004*

**SCIENTIFIC NOTES
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University.**

Series: Philology

Nr 27

Vinnytsia – 2018

УДК 80/82 (062.522)

В 48

ISSN 2521-1293 (print)

ICV 2017: 53.20

B 48 Scientific Notes of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University. Series: Philology: collection of scientific works / Editor-in-Chief Inna Zavalniuk. Vinnytsia: Company «firm Planer», 2018. Nr. 27. 151 p.

Approved as a printed periodical to the list of scientific professional editions of Ukraine (addition 12 to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine 16.05.2016 № 515).

Recommended by the Academic Council
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (protocol № 6 from 21.12.2018).

EDITORIAL BOARD

Zavalniuk I., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Editor-in-Chief);

Horofyanyuk I., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Coordinating Editor);

Prokopchuk L., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Responsible Secretary);

Baran I., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine);

Horodenska K., doctor of philological sciences, professor (Institute of the Ukrainian language of Ukrainian National Academy of Science, Kyiv, Ukraine);

Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine);

Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Kharchenko S., doctor of philological sciences, associate professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine);

Kononenko I., doctor of philological sciences, professor (University of Warsaw, Warsaw, Poland);

Rambishevskaya D., doctor habilitat, professor (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland);

Shabat-Savka S., doctor of philological sciences, associate professor (Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine);

Shynkaruk V., doctor of philological sciences, professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine);

Struhanets Yu., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine);

Yamchynska T., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Zabuzhanska I., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine).

REVIEWERS

Valiukh Z., doctor of philological sciences, professor (Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine);

Denysiuk V., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine);

Zelinska O., doctor of philological sciences, associate professor (Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine);

Kulbabska O., doctor of philological sciences, professor (Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine).

Address of editorial board:

Ukraine, 21101, Vinnytsia, Ostrozhskogo street 32, Faculty of Philology and Journalism
named after Mykhailo Stelmakh of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University;
tel. +380(0432)275589; e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazapmovoznavstvo>.

УДК 80/82 (062.522)

© Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical
University, 2018

© Authors of articles, 2018

**Министерство образования и науки Украины
Винницкий государственный педагогический университет
имени Михаила Коцюбинского**

***ISSN 2521-1293 (печатная версия)
CV 2017: 53.20***

*Свидетельство про государственную
регистрацию печатного средства
массовой информации
Серия КВ № 8416 від 06.02.2004*

**НАУЧНЫЕ ЗАПИСКИ
Винницкого государственного
педагогического университета имени
Михаила Коцюбинского.**

Серия: Филология

Выпуск 27

Винница – 2018

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISSN 2521-1293 (печатная версия)
ICV 2017: 53.20

В 48 Научные записки Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского. Серия: Филология: сборник научных трудов / гл. ред. И. Я. Завальнюк. Винница: ТОВ «фирма Планер», 2018. Вип. 27. 151 с.

Утверждено как печатное периодическое издание, которое входит в Перечень научных профессиональных изданий Украины (приложение 12 к приказу Министерства образования и науки Украины 16.05.2016 № 515).

Рекомендовал к печати Ученый совет Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского (протокол № 6 от 21.12.2018).

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Завальнюк И. Я., доктор филологических наук, профессор (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница) (главный редактор);

Горофянюк И. В., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница) (заместитель главного редактора);

Прокочук Л. В., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница) (ответственный секретарь);

Барань Е. Б., кандидат филологических наук, доцент (Закарпатский венгерский институт имени Ф. Ракоци II, г. Берегово);

Городенская Е. Г., доктор филологических наук, профессор (Институт украинского языка НАН Украины, г. Киев);

Забужанская И. Д., кандидат филологических наук (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница);

Иваницкая Н. Б., доктор филологических наук, профессор (Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета, г. Винница);

Иваницкая Н. Л., доктор филологических наук, профессор (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница);

Кононенко И. В., доктор филологических наук, профессор (Варшавский университет, г. Варшава, Польша);

Рамбишевская Д., доктор хабилитат, профессор (Институт славистики Польской академии наук, г. Варшава, Польша);

Струганец Ю. Б., кандидат филологических наук (Тернопольский национальный педагогический университет им. В. Гнатюка, г. Тернополь);

Харченко С. В., доктор филологических наук, доцент (Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев);

Шабат-Савка С. Т., доктор филологических наук, доцент (Черновицкий национальный университет имени Ивана Федьковича, г. Черновцы);

Шинкарук В. Д., доктор филологических наук, профессор (Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев);

Ямчинская Т. И., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница).

РЕЦЕНЗЕНТЫ

Валюх З. О., доктор филологических наук, профессор (Киевский национальный лингвистический университет, г. Киев);

Денисюк В. В., кандидат филологических наук, доцент (Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины, г. Умань);

Зелинская О. Ю., доктор филологических наук, доцент (Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины, г. Умань);

Кульбабская Е. В., доктор филологических наук, профессор (Черновицкий национальный университет имени Ивана Федьковича, г. Черновцы).

Адрес редакционной коллегии:

Украина, 21101, г. Винница, ул. Острожского, 32, факультет филологии и журналистики имени
Михаила Стельмаха Винницкого государственного педагогического университета
имени Михаила Коцюбинского;

тел. (0432) 275-589; e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo>.

Статьи поданы в авторской редакции.

При использовании материалов сборника ссылки на «Научные записки» являются обязательными.

УДК 80/82 (062.522)

© Винницкий государственный педагогический
университет имени Михаила Коцюбинского, 2018
© Авторы статей, 2018

ЗМІСТ

I. Функційна семантика лексичних одиниць. Теорія номінації	13
Байтерякова Наталія, Байтеряков Олег	
Характеристика основних розрядів англійської спелеологічної лексики.....	13
Горобець Алла	
Лексико-семантичне поле «час» у складі метафори (на матеріалі мови художніх творів Михайла Стельмаха).....	22
Кірілкова Наталія	
Внутрішня форма фразеологізму <i>покотити колодкою</i>	29
Прокопович Лідія	
Лексико-семантичне мікрополе «очі» як фрагмент мовного портрета людини в романі Мирослава Дочинця «Мафтей».....	35
Романчук Алексей	
<i>Колэба и карнэк</i> : к истории хозяйственного уклада булаештских украинцев.....	45
II. Лінгвістика тексту. Стилiстичні та контекстуальні вияви лексичних і граматичних одиниць	62
Горобець Руслана	
Функціонально-семантичний потенціал вставних конструкцій (на матеріалі повісті Лесі Ворониної «Таємне товариство боягузів, або Засіб від переляку № 9»).....	62
Домрачева Ірина	
Реалізація питальних речень у мовленнєвому просторі Василя Стуса.....	69
Кухар Ніна	
Особливості функціонування приприкметникових поширювачів у формально-граматичній структурі речення.....	76
Чередниченко Вікторія	
Стильова риса як важливий складник лінгвостилістичного аналізу тексту.....	83
III. Мова сучасних ЗМІ	90
Ільчук Вікторія	
Мова сучасних ЗМІ як об'єкт лінгвістичних досліджень.....	90
Кравчук Людмила, Волошина Оксана	
Мас-медійний дискурс як джерело поповнення загальномовного словника новотворами.....	95
Прокопчук Людмила, Чередніченко Ірина	
Граматичні аномалії на сторінках друкованих ЗМІ.....	102
IV. Перекладознавство та міжкультурна комунікація	110
Бабчук Юлія	
Тембральні характеристики междометия <i>yeah</i> в спонтанній речі.....	110
Волченко Ольга	
Індивідуально-авторські неологізми як перекладознавча проблема.....	116

Головацька Юлія, Цепенюк Тетяна

Стилістичні та лексичні засоби як спосіб передачі авторської оцінки героя художнього твору: перекладацький аспект..... 125

Заскалста Світлана

Застосування принципів міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення іноземної мови на факультеті іноземної філології..... 135

РЕЦЕНЗІЇ..... 141

Кульбабська Олена

Об'єктивація культурно забарвлених феноменів української мови. Лінгвокультурологічні засади мовознавчих досліджень : монографія / Л. М. Марчук, Т. М. Сукаленко, Н. В. Вдовиченко, А. М. Сірант. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. – 196 с. – (Серія «Студії з лінгвокультурології та когнітивістики», вип. 1)..... 141

ВІТАЄМО..... 144

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ 146

CONTENTS

I. Functional semantics of lexical units. The theory of nomination	13
Baiteriakova N., Baiteriakov O.	
Characteristics of the basic categories of English speleological vocabulary	13
Horobets' A.	
Lexico-semantic field «time» in the composition of methaphors (on the material of Mykhailo Stelmakh artistic prose).....	22
Kirilkova N.	
The inner meaning of the phrase <i>pokotyty kolodkoju</i>	29
Prokopovych L.	
Lexico-semantic micro field «eyes» as the element of language portrait of a person in the novel «Matfei» by Myroslav Dochynets	35
Romanchuk A.	
«Koleba» and «karnek»: to the history of the Bulaestian Ukrainians' livelihood	45
II. Text linguistics. Stylistic and contextual manifestations of lexical and grammatical units	62
Horobets R.	
Functional-semantic potential of interlocking units (based on the Story of Lesia Voronina «The Secret Coworking Society, or the Fear of the Famine No. 9»).....	62
Domracheva I.	
The implementation of interrogative sentences in the speech space of Vasyl Stus	69
Kuhar N.	
Features of the functioning of adjectives in the formal grammatical structure of the sentence.....	76
Cherednychenko V.	
Style feature as an important component of linguistic and stylistic analysis of the text	83
III. The language of modern media.....	90
Ilchuk V.	
The language of the modern mass media as the object of the linguistic research	90
Kravchuk L., Voloshyna O.	
Mass media discourse as the addition resource of a general dictionary with neologisms	95
Prokopchuk L., Cherednichenko I.	
Grammatical mistakes on printed media pages	102
IV. Translation studies and intercultural communication	110
Babchuk Yu.	
Timbre characteristics of interjection «Yeah» in spontaneous speech	110
Volchenko O.	
The author's neologisms as the translation problem	116

Holovatska Yu., Tsepeniuk T.

Stylistic and lexical means of rendering the author's evaluation of the hero of fiction: translation aspect 125

Zaskaleta S.

Application of the principles of inter-dissiplanal relations in the process of foreign language study at the faculty of foreign language 135

REVIEW S..... 141

Kulbabska O.

Objection of culturally colored phenomena of the Ukrainian language. Linguistic and cultural foundations of linguistic research: monograph / L. M. Marchuk, T. M. Sukalenko, N. V. Vdovichenko, A. M. Sirant. – K.: Publishing House of Dmitry Burago, 2018. – 196 p. – (Series of Linguocultural Studies and Cognitive Studies Studies, vol. 1)..... 141

CONGRATULATIONS..... 144

INFORMATION FOR AUTHORS..... 146

СОДЕРЖАНИЕ

I. Функциональная семантика лексических единиц. Теория номинации	13
Байтерякова Наталия, Байтеряков Олег	
Характеристика основных разрядов английской спелеологической лексики.....	13
Горобец Алла	
Лексико-семантическое поле «время» в составе метафоры (на материале языка художественных произведений Михаила Стельмаха).....	22
Кирилкова Наталия	
Внутренняя форма фразеологизма <i>покотити колодкою</i>	29
Прокопович Лидия	
Лексико-семантическое микрополе «глаза» как фрагмент речевого портрета человека в романе Мирослава Дочинца «Мафтей».....	35
Романчук Алексей	
<i>Колэба и карнэк</i> : к истории хозяйственного уклада булаештских украинцев.....	45
II. Лингвистика текста. Стилистические и контекстуальные проявления лексических и грамматических единиц	62
Горобец Руслана	
Функционально-семантический потенциал вставных конструкций (на материале повести Леси Ворониной «Тайное общество трусов, или Средство от испуга № 9»).....	62
Домрачева Ирина	
Реализация вопросительных предложений в речевом пространстве Василия Стуса.....	69
Кухар Нина	
Особенности функционирования приприлагательных распространителей в формально-грамматической структуре предложения.....	76
Чередниченко Виктория	
Стилевая черта как важная составляющая лингвостилистического анализа текста.....	83
III. Язык современных СМИ	90
Ильчук Виктория	
Язык современных СМИ как объект лингвистических исследований.....	90
Кравчук Людмила, Волошина Оксана	
Масс-медийный дискурс как источник пополнения общезыкового словаря новообразованиями	95
Прокопчук Людмила, Чередниченко Ирина	
Грамматические аномативы на страницах печатных СМИ.....	102
IV. Теория перевода и межкультурная коммуникация	110
Бабчук Юлия	
Тембральные характеристики междометия <i>yeah</i> в спонтанной речи.....	110

Волченко Ольга	
Индивидуально-авторские неологизмы как проблема перевода.....	116
Головацкая Юлия, Цепенюк Татьяна	
Стилистические и лексические средства как способ передачи авторской оценки героя художественного произведения: аспект перевода.....	125
Заскалета Светлана	
Применение принципов междисциплинарных связей в процессе изучения иностранного языка на факультете иностранной филологии.....	133
РЕЦЕНЗИИ	139
Кульбабская Елена	
Об’єктивація культурно забарвлених феноменів української мови. Лінгвокультурологічні засади мовознавчих досліджень : монографія / Л. М. Марчук, Т. М. Сукаленко, Н. В. Вдовиченко, А. М. Сірант. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. – 196 с. – (Серія «Студії з лінгвокультурології та когнітивістики», вип. 1).....	139
ПОЗДРАВЛЯЕМ	142
ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ АВТОРОВ	144

I. ФУНКЦІЙНА СЕМАНТИКА ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ. ТЕОРІЯ НОМІНАЦІЇ

УДК 811.111'276.5:551.44

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ РОЗРЯДІВ АНГЛІЙСЬКОЇ СПЕЛЕОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

Н. Байтеріякова, О. Байтеріяков

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Україна, м. Мелітополь, Запорізька обл., вул. Гетьманська, 20
e-mail: baiteriakova@gmail.com

У статті подано характеристику й розглянуто основні ознаки стратифікаційних розрядів англійської нормативної та ненормативної спелеологічної лексики. Проаналізовано предметні та понятійні терміни, а також терміни-фрази в спелеологічній термінології. Виявлено наявність спелеологічних однозначних, багатозначних термінів та термінів вільного користування. Зазначено склад англійської спелеологічної номенклатури. Розглянуто особливості спелеологічних професіоналізмів і сленгізмів в англійській мові, а також перехід лексичних одиниць з одних стратифікаційних розрядів до інших.

Ключові слова: спелеологія, термінологія, номенклатура, професіоналізми, сленгізми.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ РАЗРЯДОВ АНГЛИЙСКОЙ СПЕЛЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ

Н. Байтеріякова, О. Байтеріяков

Мелитопольский государственный педагогический университет
имени Богдана Хмельницкого
Украина, г. Мелитополь, Запорожская обл., ул. Гетьманская, 20
e-mail: baiteriakova@gmail.com

В статье рассматриваются основные признаки и характеристика стратификационных разрядов нормативной и ненормативной английской спелеологической лексики. Проанализированы выделения в спелеологической терминологии предметных, понятийных терминов и терминов-фраз. Выявлено наличие спелеологических однозначных, многозначных терминов и терминов свободного пользования. Указан состав английской спелеологической номенклатуры. Рассмотрены особенности спелеологических профессионализмов и сленгизмов в английском языке, а также переход лексических единиц из одних стратификационных разрядов в другие.

Ключевые слова: спелеология, терминология, номенклатура, профессионализмы, сленгизмы.

CHARACTERISTICS OF THE BASIC CATEGORIES OF ENGLISH SPELEOLOGICAL VOCABULARY

N. Baiteriakova, O. Baiteriakov

Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University
20 Hetmanska St., Melitopol, Ukraine
e-mail: baiteriakova@gmail.com

Introduction. *Recently, in the science of terminology, there is a steady interest in the study of the specialized terminologies of different languages. The English speleological terminology system can be considered as one of them. The given terminology system almost has not been researched in the Ukrainian terminology. Thus, its comprehensive study will contribute to a better understanding of the special literature and the exchange of information. One of the stages of this study is the stratification and characterization of the main categories of the following special vocabulary, which in turn is the basis for revealing its semantic structure.*

Purpose. *Revelation of the signs of the basic stratification categories of English speleological vocabulary and their characterization.*

Methods. *Semasiological approach to stratification of terminology, lexico-semantic analysis.*

Results. *According to the semasiological approach the stratification of English speleological vocabulary divides it into terminology and nomenclature, and to normative and non-normative special vocabulary. Speleological terminology is divided into 1) subject terms (denote special subjects, the main component in their semantics is denotation), for example: stalactite, siphon, bowline; 2) conceptual terms (express scientific concepts, the main component in their semantics is signification), for example, karst, corrosion, erosion, abseil, chimneying; 3) terms-phrases (semi-predictive and predicative linguistic units) that represent concise and established phrases, fixed in a specialized literature with monosemantic terminological meaning, for example, Belay on!, Rope!, Tension!*

By definition, speleological terms can be divided into monosemantic (stalactite, siphon, helmet) and polysemantic; they are also divided into terms whose definitions fix several meanings (Speleology; Traverse) and the terms of the free use with definitions without precise specification (grotto, hall).

The speleological nomenclature includes names of speleological equipment (words, words with digital signs), speleological organizations (words and abbreviations), speleological periodicals, speleological sites on the Internet, caves.

Uncontrolled vocabulary includes the professional vocabulary consisting of professionalisms and slang. Professionalisms are characterized by the unofficial use, higher differentiation and high duplicity. Slang includes excessively familiar special words; they have a limited range of use, increased expressiveness and emotionality, for example, a brain bucket (a helmet), ear dipper (a low watered passage), Chicken Loops (short ladders for climbing a wall), Pig (a transport bag, tied to the speleologist), Stink (carbide - due to a sharp smell), Pit (a cave).

Originality. *The main characteristics of the stratification categories of normative and non-standard English speleological vocabulary have been given; the characterization of its stratification has been analyzed.*

Conclusion. *Speleological vocabulary is a dynamic system, which has a stratification structural organization; it determines the semantic features of the units included in this system.*

Key words. *Speleology, terminology, nomenclature, professionalisms, slang.*

Постановка проблеми. Останнім часом у термінознавстві спостерігаємо сталий інтерес до вивчення галузевих терміносистем різних мов. Однією з них можна вважати англійську спелеологічну терміносистему. Цю терміносистему у вітчизняному термінознавстві майже не розглядали, тому її всебічне дослідження сприятиме кращому розумінню спеціальної літератури й обміну інформацією. Одним з етапів такого вивчення виступає стратифікація й характеристика основних розрядів цієї спеціальної лексики, що, зі свого боку, є основою для виявлення її семантичної структури.

Мета статті полягає у виявленні ознак основних стратифікаційних розрядів англійської спелеологічної лексики та подання їхньої характеристики.

Аналіз останніх досліджень. Серед українських науковців питання стратифікації галузевих терміносистем висвітлювали Л. Філюк [14], В. Сліпецька [12], О. Жирик [8] та ін. Щоправда, аналіз вітчизняних наукових праць свідчить про те, що лінгвістичне дослідження англійської спелеологічної лексики відображено лише в публікаціях авторів поданої розвідки [1; 2; 3; 4]. Станом на сьогодні вітчизняних досліджень стратифікації англійської спелеологічної лексики бракує для адекватної репрезентації теми – саме тому це питання розглянуто в нашій статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для стратифікації англійської спелеологічної лексики використовували семасіологічний підхід. Його основу становлять дві стратифікаційні ознаки, які доповнюють одна одну і є важливими для спеціальної лексики. Перша ознака висвітлює роль лексичних засобів з погляду понятійного змісту, що виражається в спеціальній комунікації. З урахуванням цієї ознаки виділяють два стратифікаційних розряди – термінологію й номенклатуру. Друга стратифікаційна ознака – нормативність / ненормативність спеціального слова; вона дозволяє виділити в термінології нормативну й ненормативну спеціальну лексику [10].

Стисло викладемо характеристику кожного з виокремлених розрядів в англійській спелеологічній лексичній.

Терміни є основним стратифікаційним розрядом спеціальної лексики. Своєю чергою, терміни піддаються подальшій стратифікації. З. Комарова [10] виділяє дві основні типологічні одиниці термінів із семасіологічних позицій: 1) предметні терміни (позначають спеціальні предмети, тобто на перший план в їхній семантиці виступають денотати), наприклад: *stalactite, siphon, bowline, karabiner, anchor, sit-harness, safety loop, caver, lifeline, descender, jammer, foot loop*; 2) власне терміни (виражають наукові поняття, тобто на перший план в їхній семантиці виступає сигніфікат). Однак, на нашу думку, ця назва є не зовсім коректною, оскільки відбувається протиставлення понять за ступенем термінологічності іншим термінам. Для домінування цього типу термінів використовують й інші назви: наприклад, В. Кантор [9] називає їх науковими термінами. Уважати таку назву вдалою також не можна, тому що під науковим терміном розуміють насамперед такий, що використовується в різних галузях науки. Доцільніше називати цей тип понятійними термінами. Наприклад, до понятійних можна віднести такі спелеологічні терміни, як *karst, corrosion, erosion, abseil, chimneying* та ін.

Подана класифікація задовольняє потреби систематизації термінології в разі визнання термінами тільки непредикативних мовних одиниць. Це може бути справедливим для суто наукових термінологій. Для термінологій, що відображають різні види людської діяльності, одних непредикативних термінологічних одиниць виявляється недостатньо, тому справедливим є положення одного з основоположників Віденської термінологічної школи

Х. Фелбера [13], який термінами вважав також і фрази, тобто напівпредикатні й предикативні мовні одиниці.

Тому доцільним буде виділити ще один тип термінів – терміни-фрази (термін А. Суперанської), що становлять лаконічні, усталені, зафіксовані в спеціальній літературі фрази, що мають однозначне термінологічне значення. До них можуть належати як складні, так і однослівні терміни, що набувають у предикативному значенні певний сенс, який не може бути повною мірою відображений предметними або понятійними термінами. За допомогою термінів-фраз у спелеологічній лексиці відображають різні типові ситуації і дії спелеологів. Ці терміни-фрази в спелеологічній термінології мають усталену синтаксичну структуру, вони зафіксовані в спеціальній літературі і виконують функцію команд і сигналів спелеологів під час проходження печер. Вони володіють практично всіма основними ознаками термінів і відображають у понятійному плані власну смислову нішу, із семасіологічних позицій їх можна назвати ситуаційними термінами. Наприклад: *Belay on!* (команда про готовність страховки), *Climb!* (команда про початок підйому), *Rope!* (є скороченою формою вираження від *Take in rope!*, що означає вимогу видати мотузку при підйомі або спуску) (1), *Tension!* (команда, що виражає необхідність натягу мотузки) (2).

Зміст терміна визначається його дефініцією. Розглядаючи дефініції спелеологічних термінів, можна дійти висновку про їхню неоднорідність, що дає підставу систематизувати терміни за дефінітивним значенням. Значна частина спелеологічних термінів має дефініції, що закріплюють одне їхнє значення в межах цієї терміносистеми. Наприклад, однозначними термінами будуть такі: *stalactite* (сталактит), *siphon* (сифон), *helmet* (каска), *sit-harness* (бесідка), *carabine* (карабін) та ін.

Дефініції іншої частини термінів дозволяють трактувати їх у різних значеннях. При цьому ці терміни за змістом дефініції можуть бути розподілені на два типи. Перший тип термінів має дефініції, що спочатку закріплюють у своєму змісті два або більше значення терміна, їх можна віднести до багатозначних термінів. Прикладами таких термінів будуть: *speleology* (спелеологія) – дефініція розглядає його як 1) назву науки про печери і 2) як вид спорту; *Traverse* (траверс) – 1) вид огляду печери; 2) шлях по виступах вище підлоги печери; 3) рух по такому шляху; *Dolomite* – 1) мінерал; 2) скеля з такого мінералу та ін.

У термінах другого типу дефініції мають досить розпливчастий характер, у них немає або нечітко виділена генетична, морфологічна або морфометрична конкретизація термінованих понять. Значення цих термінів може варіюватися залежно від контексту. Зазвичай це терміни, уведені в термінологію спелеології на етапі її становлення як науки та запозичені із загальноживаної мови. Такі терміни можна назвати термінами вільного користування [7]. До них можна віднести терміни *grotto* (грот), *hall* (зал), *gate* (прохід) та ін.

Зазначені типи термінів мають власні відмінні особливості, проте всі вони відповідають основним загальним ознаками термінів і разом формують єдиний стратифікаційний розряд – термінологію.

Розмежування понять «термінологія» і «номенклатура» в мовознавстві одним з перших зробив Р. Винокур. Воно вкоренилося в лексикології, проте в працях різних авторів спостерігаємо певні суперечності, що стосуються ознак виділення номенклатури й найменування одиниць номенклатури. Для практичного виділення номенклатури різні автори пропонують ознаки, за якими розмежовують терміни й номени. Більшість цих ознак побудовано на протиставленні термінів і номенів. Також звертає на себе увагу деяка суперечливість у трактуванні окремих ознак номенів різними авторами. Розглянемо основні

із цих ознак. Насамперед виділяється співвіднесеність номена з поняттям через термін і, отже, функціонування номенів у спеціальній комунікації через існування відповідних термінів [11].

Номені мають посилену денотативність. Для термінів найважливішою характеристикою є понятійність. Понятійність номенів не настільки очевидна й виразна, основним для них є предметність, тому значення номенів конкретніше й точніше значення термінів. Відповідно, номені поза системою предметів, які вони позначають, легко переходять у побутові слова, зберігаючи свою предметність, тоді як понятійність термінів поза системою свого поля значно змінюється [6; 10]. Номені відрізняються більшою конвенційністю, оскільки вони є результатом штучної номінації, призначеної для найменування спеціальної діяльності людини [10].

Номені можуть позначати одиничні предмети, а тому можуть бути і власними іменами [6]. Однак поняття одиничності автори розуміють по-різному, особливо яскраво ця відмінність проявляється під час найменування науково-технічних предметів, створюваних людиною. Номені входять у систему, що належить до складу найпростіших і позначає однорідні поняття, що лежать на одному рівні абстракції і відображають класи однорідних предметів [11].

1. Номенклатура спелеологічного спорядження (слова, слова із цифровими позначеннями): 1) спелеологічні мотузки (*speleo ropes*): *Blue Water II, Beal Dynastat, Edelrid speleocord*; 2) страхувальні системи (*harness*), обв'язки (*climbing harness*), бесідки (*sit harness*): *Classic harness, Rapide harness, Avanti harness, Superavanti, Canyon, Mercury, Alfa, Crux, Ouistiti, Choucas, Club, Force Classic, 8003*; 3) карабіни (*Karabiners*): *Maillon Rapide, Delta n10, Demi Rond n10, Go n7, Attache, Ok, Locking Spirit, AM'd*; 4) затискачі (*Jammers*): *Clog, CMI, Petzl, Jumar, Croll, Gibbs, Shunt, Ascension, Basic*; 5) спускові пристрої (*Descenders*): *Petzl "Stop", Petzl single, Rack, Petzl bobbin, Huit, Simple*; 6) блоки (*Pulleys*): *Rescue, Fixe, Oscillante, Ultra Legere*; 7) гаки (*Anchors*): *Coeur Goujon, Long Life, Collinox, Bat'inox, Express*; 8) сержки для шлямбурних гаків: *Vrille, Cordee, Clown*; 9) налобні ліхтарі (*lamps*): *Speleotechnics, Arctic, Chrono, Micro, Mega, Zoom, carbide lamps Ariane, Premier carbide cap-lamp*; 10) пристосування для забивання гаків: *Marteau, Tamponnoir speleo, Tamponnoir montagne*; 11) транспортні мішки: *Transport, Personnel, Classique*; 12) каски: *Ecrin Roc, Ecrin St, Ecrin Clip, Explorer*; 13) додаткове спорядження для роботи на мотузці: *Pompe, Energyca, Pedale, Etrier*.

2. Номенклатура спелеологічних організацій (слова й аббревіатури): 1) міжнародні організації: *International Union of Speleology* (як аббревіатуру в англійській мові використовують варіант – *UIS* від французького *Union International de Speleologie*), *International Congress of Speleology, International Subterranean Heritage Association*; 2) національні організації: *British Cave Research Association, National Speleological Society (NSS); Australian Speleological Federation (ASF)*; 3) регіональні організації: *Yorkshire Subterranean Society, and Newcastle Hunter Valley Speleological Society, Victorian Speleological Association*; 4) місцеві організації: *Manchester University Speleology Club (MUSC)*; 5) національні парки: *Mammoth Cave National Park, Artlish Caves Provincial Park*.

3. Номенклатура спелеологічних періодичних видань: *International Caver Magazine, Speleo Digest, British Caving, Newcaves Chronicles, Australian Caver*.

4. Номенклатура спелеологічних сайтів в Інтернеті: *Karst Sports, Speleomania, Speleology Items At Online Sports, Speleology Servers on the Web, UIS International Speleo Calendar*.

5. Номенклатура печер. Це, мабуть, найчисленніша спелеологічна номенклатура, що містить десятки тисяч назв печер. Точну цифру назвати неможливо, оскільки інформація різниться залежно від джерел.

Згідно з другою стратифікаційною ознакою, виділяють нормативну й ненормативну спеціальну лексику. До нормативної належать термінологія й номенклатура, ненормативна лексика містить професійну лексику, що широко й неоднорідно представлена в спелеології та вживається переважно у сфері функціонування.

Одиницею професійної лексики є професіоналізми. Професіоналізмами (розмовними термінами) називають неофіційні, але загальноприйняті фахівцями певної галузі загальноновживані розмовні спеціальні слова [10], що позначають спеціальні поняття, природні об'єкти і явища, види спорядження та їхні частини, властивості предметів і под. Більшість професіоналізмів уживається тільки в певному професійному колі, тому вони не належать до загальноновживаних.

Головною ознакою професіоналізмів є неофіційність їхнього вжитку, тоді як термінам, навпаки, притаманна офіційність як у сфері функціонування, так і у сфері фіксації. Другою ознакою, що відрізняє професіоналізми від термінів, є стилістична маркованість професіоналізмів. Третя істотна ознака професіоналізмів полягає в наявності в них емоційно-експресивного забарвлення.

Наступною характерною рисою професіоналізмів виступає їхня більш висока диференціація [5]. Це виражається в детальному поділі частин об'єктивної реальності, які виражає ця професійна лексика. Одному терміну в нормативній термінології може відповідати цілий набір професіоналізмів, які виділяють (за будь-якими ознаками) численні різновиди позначуваного об'єкта. Зокрема, поряд з офіційним терміном *Caver* у професійній спелеологічній лексиці функціонує кілька назв для позначення спелеологів залежно від частоти відвідування ними печер: *Armchair caver* (крісельний спелеолог) – спелеолог більше говорить, ніж робить; *Babysitters* (няньки) – спелеологи, які відвідують печери тільки по вихідних; *Yo-Yo* – спелеолог, який відвідує багато печер, але без дослідження.

Професіоналізмам часто властива більш висока дублетність [5]. Це явище залежить від різних причин. Той самий об'єкт може отримати різні професійні варіанти найменування в різних країнах чи частинах однієї країни. Наприклад, елемент спелеологічного спорядження – *Safety loop* (петля безпеки) у Великобританії позначався професіоналізмом *Claudeloop* (петля Клода) по імені Жана-Клода Дербилла, який першим використовував їх в Європі, а в США – *Cow's Tail* (коров'ячі хвости) через візуальну схожість. Дублетність виникає також під час формування професіоналізмів на підставі різних асоціацій. Зокрема, професіоналізму *armchair caver* (крісельний спелеолог) відповідають у спелеологічній лексиці дублети *virtual caver* (віртуальний спелеолог), *keyboard caver* (клавіатурний спелеолог), *paper caver* (паперовий спелеолог).

Крім професіоналізмів, до складу професійної лексики входять професійні жаргонізми або сленгізми, до яких належать фамільярно-розмовні спеціальні слова. Сленгізмам, зазвичай, притаманні всі перераховані вище характерні ознаки професіоналізмів, а також низка відмінних рис. З-поміж них насамперед виділяємо обмежене коло вживання. Обмеженість вживання сленгізмів пояснюється функціональними й територіальними

ознаками. Функціональні ознаки пов'язані з формуванням професійного сленгу в спелеологів різних напрямів – біоспелеологів, підводних спелеологів, «вертикальщиків» і под. Територіальні ознаки зумовлюють розвиток своєрідного професійного сленгу в різних країнах і регіонах. Така своєрідність може проявлятися і в найменуванні предметів спорядження, наприклад, сленгізм *Wellies* характерний для Великобританії, він позначає популярні в спелеологів високі черевики *Wellington*; у назвах технічних прийомів проходження печер – *Frog System* (система жаби) – назва популярного у Великобританії способу підйому по мотузці, що поширився на всю Європу; у назвах окремих печер і цілих спелеологічних районів – «TAG» (Tennessee, Alabama, Georgia) – територія на перетині відповідних штатів у США, де розташована велика кількість печер.

Диференційною ознакою професійних сленгізмів є підвищена експресивність й емоційність, що за її допомогою носії певного розряду лексики прагнуть надати лаконічної образності назвам спеціальних предметів і явищ. Це надає емоційного забарвлення не тільки окремим словам, але й спеціальній лексиці загалом і робить її психологічно прийнятнішою в повсякденному спілкуванні фахівців, особливо в таких екстремальних умовах, як печери. При цьому нерідко спостерігається більша стилістична заниженість сленгізмів, що варіюються від іронічного до грубого, аж до лайливого емоційного забарвлення, що різко звужує діапазон уживання цих слів. Наприклад, *brain bucket* (відро для мозку) – каска, шолом, *ear dipper* (фарбувальник вуха) – низький обводнений прохід, *Chicken Loops* (петлі курчати) – короткі драбинки для підйому по стіні, *Chemical Persuasion* (хімічне переконання, аргумент) – вибухові речовини для розширення проходу в печері, *Pig* (свиня) – транспортний мішок, прив'язаний до спелеологу, *Stink* (смердючка) – карбід (через різкий запах), *Pit* (яма) – печера.

Варто зауважити, що перераховані ознаки, попри їхню наявність, не мають вельми великого діагностувального значення, тому не завжди можна чітко розмежувати професіоналізми й професійні сленгізми. У спелеологічній лексиці спостерігаємо переходи слів з одних стратифікаційних розрядів в інші. Наприклад, сучасна назва петлі самостраховки – *Cow's tail* (коров'ячі хвости) – спочатку виникла як американський сленгізм, потім перейшла в загальноприйнятий професіоналізм, а в наш час стала терміном, практично витіснивши термін *Safety loop* (петля безпеки), що застосовувався раніше, також поширені скорочення (*bide – carbide; biner – carabiner*).

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Спелеологічна лексика є динамічною системою, яка має стратифікаційну структурну організацію, вона зумовлює семантичні особливості одиниць, що входять до цієї системи. Надалі доцільним вважаємо дослідження семантичної структури виділених стратифікаційних розрядів англійської спелеологічної лексики, що дозволить провести її комплексний лексико-семантичний аналіз.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Гипонимические связи термина *speleologi* в английской спелеологической терминологии. *Materials of the XII International scientific and practical conference, "Areas of scientific thought"*. 2015/2016. Volume 10. Philological sciences. Sheffield. Science and education LTD, 2016. P. 55–59.
2. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Особенности употребления многозначных терминов в английской спелеотуристической терминологии. *Актуальные проблемы и современные технологии*

оценки качества среды обитания: Сборник материалов Всерос. науч. конф. (г. Шуя, 27 сентября 2013 г.). Шуя: Изд-во Шуйского филиала ФГБОУ ВПО «ИвГУ», 2013. С. 151–156.

3. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Проблема однозначности термина на прикладі англійської спелеологічної термінології. *Мова: Науковий часопис з мовознавства*. Вип. 18. Одеса: Астропринт, 2012. С. 167–170.

4. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Структура функціонально-семантичного поля англійської спелеологічної термінології. *Українознавчий альманах*. Вип. 9. Київ, Мелітополь, 2012. С. 120–123.

5. Бондалетов В. Д. Социальная лингвистика. Москва: Просвещение, 1987. 160 с.

6. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. Москва: Просвещение, 1987. 103 с.

7. Дублянский В. Н., Ломаев А. А. Карстовые пещеры Украины. Киев: Наукова думка, 1980. 180 с.

8. Жирик О. А. Стилістична транспозиція термінологічної лексики в сучасній українській мові (кодифікаційний аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Київ, 2007. 20 с.

9. Кантор И. М. Педагогическая лексикография и лексикология. Москва: Просвещение, 1968. 200 с.

10. Комарова З. И. Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике. Москва: Флинта; Наука, 2013. 832 с.

11. Лейчик В. М. Терминоведение : Предмет, методы, структура. Москва: Либроком, 2009. 256 с.

12. Сліпецька В. Д. Стратифікація термінологічної лексики (на матеріалі англомовних наукових текстів зі штучного інтелекту). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія № 9. Сучасні тенденції розвитку мов. Вип. 3: збірник наукових праць / За ред. А. В. Корольової. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. С. 259–264.

13. Фелбер Х. Венская терминологическая школа: Основы теории. *Научно-техническая терминология: Научно-техн. информ. сборник*. Москва: ВНИИКИ, 1980. Вып. 3/4. С. 16–20.

14. Філюк Л. М. Моделювання тезаурусу української медичної термінології *Мова. Науково-теоретичний часопис*. 2016. № 25. Одеса, 2016. С. 94–98.

ДЖЕРЕЛА

1. Lyon, Ben. Venturing underground the new speleo`s guide. London, 1983. 284 p.

2. Robbins R. Basic Rockcraft. California, 1971. 72 p.

REFERENCES

1. Bayteryakova N. Yu., Bayteryakov O. Z. Giponimicheskie svyazi termina speleologi v angliyskoy speleologicheskoy terminologii. Materials of the XII International scientific and practical conference, “Areas of scientific thought”. 2015/2016. Volume 10. Philological sciences. Sheffield. Science and education LTD, 2016. P. 55–59.

2. Bayteryakova N. Yu., Bayteryakov O. Z. Osobennosti upotrebleniya mnogoznachnykh terminov v angliyskoy speleoturisticheskoy terminologii. Aktualnye problemy i sovremennye tekhnologii otsenki kachestva sredy obitaniya: Sbornik materialov Vseros. nach. konf. (g. Shuya, 27 sentyabrya 2013 g.). Shuya: Izd-vo Shuyskogo filiala FGBOU VPO «IvGU», 2013. S. 151-156.

3. Baiteriakova N. Yu., Baiteriakov O. Z. Problema odnoznachnosti termina na prykladi anhliiskoi speleolohichnoi terminolohii. *Mova: Naukovyi chasopys z movoznavstva*. Vyp. 18. Odessa: Astroprynt, 2012. S. 167-170.

4. Baiteriakova N. Yu., Baiteriakov O. Z. Struktura funkcionalno-semantichnoho polia anhliiskoi speleolohichnoi terminolohii. Ukrainoznavchyi almanakh. Vypusk 9. Kyiv, Melitopol, 2012. S. 120-123.
5. Bondaletov V. D. Sotsialnaya lingvistika. Moskva: Prosveshchenie, 1987. 160 s.
6. Golovin B. N., Kobrin R. Yu. Lingvisticheskie osnovy ucheniya o terminakh. Moskva: Prosveshchenie, 1987. 103 s.
7. Dublyanskiy V. N., Lomaev A. A. Karstovye peshchery Ukrainy. Kyiv: Naukova dumka, 1980. 180 s.
8. Zhyryk O. A. Stylistychna transpozysiiia terminolohichnoi leksyky v suchasni ukrainskii movi (kodyfikatsiyni aspekt) : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv, 2007. 20 s.
9. Kantor I. M. Pedagogicheskaya leksikografiya i leksikologiya. Moskva: Prosveshchenie, 1968. 200 s.
10. Komarova Z. I. Metodologiya, metod, metodika i tekhnologiya nauchnykh issledovaniy v lingvistike. Moskva Flinta; Nauka, 2013. 832 s.
11. Leychik V. M. Terminovedenie : Predmet, metody, struktura. Moskva: Librokom, 2009. 256 s.
12. Slipetska V.D. Stratyfikatsiia terminolohichnoi leksyky (na materialii anhlo-movnykh naukovykh tekstiv zi shtuchnoho intelektu). Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriya № 9. Suchasni tendentsii rozvytku mov. Vyp. 3: zbirnyk naukovykh prats / Za red. A.V. Korolovoi. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M.P. Drahomanova, 2009. S. 259-264.
13. Felber Kh. Venskaia termynolohyeheskaia shkola: Osnovy teoryu. Nauchno-tekhnicheskaya termynolohiya: Nauchno-tekhn. ynform. sbornyk. Moskva: VNIYYKY, 1980. Vyp. 3-4. S. 16-20.
14. Filiuk L. M. Modeliuvannia tezaurusu ukrainskoi medychnoi terminolohii Mova. Naukovo-teoretychnyi chasopys. 2016. № 25. Odesa, 2016. S. 94-98.

Байтеріякова Наталія Юрїївна, старший викладач кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

Байтеріякова Наталья Юрьевна, старший преподаватель кафедры английской филологии и методики преподавания английского языка Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого (Украина).

Baiteriakova Natalia, Senior Lecturer of the Department of English Philology and Methodology of Teaching English, Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University, Melitopol (Ukraine).

Байтеріяков Олег Зуфарович, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

Байтеріяков Олег Зуфарович, кандидат географических наук, доцент кафедры туризма, социально-экономической географии и краеведения Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого (Украина).

Baiteriakov Oleh, Candidate of Science, Associate Professor of the Department of Tourism, Socio-economic Geography and Regional Studies, Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University, Melitopol (Ukraine).

Стаття надійшла: 29.10.2018

Статтю прийнято до друку: 05.11.2018